

Acció Cooperativa

Organ de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Les portes de les cooperatives estan obertes de bat a bat i tots els consumidors hi tenen cabuda

Dues virtuts

No n'hi ha prou amb què les disposicions dels homes encarregats de governar un país siguin justes i ben donades, cal, d'una manera especial i principalissima, que aquestes corresponguin a la manera de pensar d'aquell sector, a qui afecten d'una manera determinada, a la manera de pensar general del país.

El Decret del Ministeri del Treball ha plasmat, podriem dir, allò que era aspiració unànim dels cooperadors, dels bons cooperadors, d'aquells que no voliem ni classes, ni categories, ni capelletes, ni comerços privats adreçats amb l'àbit o vestimenta de la cooperació.

Les cooperatives, totes les cooperatives, han de tenir la porta oberta per a tots els consumidors que vulguin associar-se. De cap de les maneres s'ha de demanar a un consumidor la seva filiació sindical o política, per a donar-li cabuda a l'entitat; sota cap pretext s'ha de negar l'entrada en les files de la cooperació al consumidor, la solvència moral del qual li permet viure en contacte amb els seus semblants.

S'han d'acabar, i ja era hora, aquells pseudo-cooperadors de circumstàncies que han volgut crear una cooperació «sui generis» d'un horitzó no més ample que la seva migrada intel·lectualitat, i han fet néixer així i allà unes cooperatives que sortien com bolets després d'una pluja, bolets d'una mica de presentació si voleu, però que per dins eren corcats i plens de cucs.

No sabem el que faran pensat els companys cooperadors, les organitzacions cooperatives de l'estrangej d'aquesta manera d'interpretar i de desenvolupar la cooperació, per aquests elements de casa nostra, però hagin pensat el que hagin pensat, sigui quin sigui el concepte en què ens hagin tingut, nosaltres no hem deixat ni un moment de protestar i de blasmar d'aquelles manifestacions esporàdiques i incontrolades

Redacció: } Pelai, 7 • Tel. 17374
Administració:

Una cooperativa és una institució, on els consumidors es reuneixen per a tractar d'aconseguir les coses i els serveis necessaris, en les millors condicions de qualitat i preu.

CARTA ABIERTA A MR. MAY, SECRETARIO DE LA ALIANZA INTERNACIONAL COOPERATIVA

Camarada cooperador:

Con todos los respetos que es norma establecida entre nuestros militantes cooperadores recíprocamente, me dirijo a usted en estas horas gravísimas porque pasa España desangrándose, profundamente conmovida por una guerra que ha adquirido proporciones exorbitantes de tragedia y desolación, para conocer la opinión autorizada de usted, en estos momentos que se está jugando el porvenir independiente y democrático de mi país y por consecuencia corre el peligro de desaparecer la organización cooperativa que desde el advenimiento de la República española ha venido desenvolviéndose amplia y progresivamente, cuya organización tenía reservado un papel importantísimo en el movimiento cooperativo internacional.

Conocedor de las características psicológicas y raciales de mi país y fiel observador de la política mundial, no se le escapará a usted las causas que han determinado la sublevación militar iniciada el 18 de julio de 1936 por unos generales traidores promovida por la política nefasta de absorción que vienen realizando impunemente los Estados totalitarios al amparo absurdo y grotesco de la «No Intervención».

Para nadie hoy ya es un secreto que el fascismo internacional compuesto por ejércitos regu-

lares italianos y alemanes que invaden nuestro territorio, empleando para ello abundante material utilizado por técnicos y altos mandos de dichas Naciones, confabuladas con Franco para exterminar las conquistas políticas obtenidas por el Frente Popular Español, que obtuvo el resonante triunfo político el 16 de febrero de 1936 mediante el Sufragio Universal.

La epopeya heroica que está gestando España hace veinte meses no tiene antecedentes en la historia política del mundo.

Los republicanos españoles que sostienen esta lucha con todos los resultados adversos, presumimos que las grandes potencias democráticas no hubieran permitido que se ejecutara el atentado monstruoso como el que se está ejecutando con la aquiescencia diplomática de estas mismas potencias.

Los tratados Internacionales, los pactos y compromisos de la Sociedad de Naciones han resultado letra muerta por la pasividad incomprendible con que se tratan y por la carencia absoluta de virilidad y de moral política de sus miembros al permitir que se vulneren dichos pactos y se atente contra la soberanía independiente de los Estados libres, que si son considerados pequeños por el número de habitantes, son infinitamente superiores porque saben valorar el concepto de la libertad, de la civilización y de la democracia.

La Alianza Cooperativa Internacional, organismo superior federativo que tiene la misión de velar por el cumplimiento de las normas reglamentarias, así como la obligación moral de defender las organizaciones cooperativas, tiene en su haber el hecho de haber iniciado una suscripción entre todas las federaciones y uniones cooperativas para recaudar cantidades para ayudar a las Cooperativas españolas.

No cabe decir cómo agradecemos este rasgo de solidaridad, de ayuda material a la población cooperadora, que igual que toda la demás sufre con toda dignidad los rigores del bloqueo ejercido por la piratería extranjera en nuestro Mediterráneo.

Pero el ser agradecidos por esta ayuda de carácter económico —cuya contribución por parte de las Cooperativas de la Gran Bretaña ha sido la más importante— no excluye que consideremos que la Alianza Cooperativa Internacional no está a la altura de las circunstancias en cuanto a su intervención moral y oficial en lo que se refiere a poner de manifiesto el atentado que contra España republicana están realizando la Sociedad de Naciones con Inglaterra a la cabeza.

Entendemos los cooperadores españoles que los organismos superiores del tipo de la Alianza Cooperativa Internacional, cuando se trata, como el caso presente, excesivamente patentizado, de atentar contra la voluntad del pueblo español por otras Naciones que no poseen otra ambición que absorber sus libertades, deben hacer oír su voz clara, diáfana y energética para que los propósitos de absorción no surtan efecto, y cuando menos tenga el organismo federativo internacional la satisfacción de haber obrado como debía y como aconsejan los momentos históricos de responsabilidad para todos y tan sumamente decisivos para el futuro de la Cooperación española.

Le saluda afectuosamente su amigo y S. S.

CELESTINO VENTURA,
Secretario de la Federación
de Cooperativas de Cataluña.

La A. C. I. en cifras

La Alianza Cooperativa Internacional engloba en la actualidad 38 países, 70.5 millones de cooperadores y sus familias, agrupados como sigue:

Cooperativas de consumo	55.463.000
Cooperativas de producción	103.000
Cooperativas agrícolas	4.167.000
Cooperativas de crédito	10.698.000

La cifra global de operaciones anuales pasa de £ 3.557.3 millones oro

El capital global de acciones	£ 259.2 millones oro
Los fondos globales de reserva	£ 276.0 millones oro

Análisis de los miembros de la A. C. I.

Cooperativas de consumo:

Número de cooperativas	37.070
Socios	13.992.000

Cooperativas de producción:

Socios	129.000
--------	---------

Cooperativas agrícolas:

Número de cooperativas	46.460
Socios	3.155.000

Cooperativas de consumo:

Capital en acciones	237.236.000
Cantidad de operaciones	1.857.155.000

Almacén por mayor:

Capital en acciones	16.423.000
Cantidad de operaciones	1.614.185.000

Cooperativas de producción:

Capital en acciones	1.982.000
Cantidad de operaciones	9.701.000

Cooperativas agrícolas:

Capital en acciones	1.118.000
Cantidad de operaciones	66.900.000
Organizaciones	27

Bancos cooperativos

Cooperativas de Crédito

£ oro £ oro

Capital en acciones	15.705.000	19.653.000
---------------------	------------	------------

Depósitos de ahorros	74.521.000	43.221.000
----------------------	------------	------------

Cifra de operaciones	877.718.000	164.375.000
----------------------	-------------	-------------

Cooperativas de Seguros

Cooperativas	36
Personas aseguradas	15.059.000

£ oro

Devolución de primas	6.579.000
----------------------	-----------

Valor de los seguros	619.530.000
----------------------	-------------

CONTINUA VENENT-SE A LA FEDERACIÓ, AL PREU DE PROPAGANDA DE 30 CENTIMS, EL PAMFLET DE 64 PAGES

Aubades d'una Nova Era
(Pàgines de síntesi cooperativa)

ESCRIT PEL COMPANY J. BLANQUER I EDITAT PER LA FEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE CATALUNYA

Totes les cooperatives compostes de 200 socis com a mínim han de tenir la porta oberta durant les hores normals de venda i amb dependència professional.

Aquesta Federació es veurà obligada a prendre les mesures del cas si comprova s'infringeixen aquestes prescripcions legals que també ens imposen nostra moral de cooperadors.

Tampoc poden impedir l'ingrés a qualsevol ciutadà que ho desitgi, mentre sigui moralment solvent i no estableixi competència comercial amb la cooperativa.

En compliment de l'acord pres pel Consell General en la seva reunió del 27 de febrer, es fa avinent a les cooperatives que totes les comandes de material i altres encàrrecs que es facin a la Federació de Cooperatives de Catalunya, han d'ésser avalades primerament per la Federació Comarcal, exceptuant els casos en què el pagament sigui al comptat.

Aquest acord regeix solament per les operacions a crèdit.

**

Han de recordar també les cooperatives l'acord de la Federació de sancionar les dualitats d'inscripció, en dues o més cooperatives, per individus pertanyents a una mateixa família i evitar aquestes anomalies.

SECCIO FEDERATIVA

Ecos de la setmana

Ha estat ferit en el sector de Morella, Josep Ventura, fill del nostre estimat company Secretari de la Federació de Cooperatives de Catalunya, trobant-se allitat a l'hospital número 2 de Jàtiva (València).

No cal dir com desitjarem que es trobés garantit ben aviat.

Ha estat definitivament arranjat l'assumpte entre la C. C. A. i la C. C. C. En endavant la C. C. A. subministrarà a les cooperatives de Catalunya a través de la C. C. C. i les operacions, que les Comarcals efectuïn amb la C. C. C., per les cooperatives afiliades s'hauran de realitzar rigorosament al compliment, i totes, pel mitjà de transport que puguin, vénen obligades a retirar immediatament els albarans.

Fins a nosaltres arriba la notícia de què una cooperativa particularment havia comprat, amb divises, a l'estrange, trenta mil quilograms de sucre que, segons tenim entès, ha estat decomisat. Això desdibu molt dels principis bàsics del nostre sistema i és una manifestació ben clara i palpable de què dintre la cooperació s'han infiltrat elements que no tenen pas gaire escrúpol en fer "estrapeler" i que no s'hi miren pas gens en comprometre tota una organització. Les compres a l'estrange els cooperadors i les cooperatives de Catalunya únicament poden realitzar-les, a través de la C. C. C., per mitjà de la C. C. A., i tota altra mena de combinacions són anticooperativistes i estan fora de la legalitat.

S'ha donat el cas, en moltes poblacions, que l'Ajuntament ha repartit alguns articles alimentaris, provinents de la Central de Proveiments, abans que la cooperativa o cooperatives de la localitat; d'això no en té la culpa ningú més

que la manca de diligència en els directius de les cooperatives, car no han sabut superar alguns obstacles, relacionats principalment amb el transport, amb la rapidesa que han sabut superar-los els representants del Municipi.

I ja que parlem de proveiments, bo és que recordem a les cooperatives que les reclamacions de tota mena, en aquest aspecte, s'han de fer a la Central de Compres, són moltes les que es dirigixen a les oficines de la Federació i és una llàstima el temps que uns i altres hem de perdre.

Com sigui que una Comarcal ha denegat l'aval, per a l'ingrés a la Federació, a algunes cooperatives que pretenen federar-se, les Comarcals han de recordar que no poden negar l'aval a cap cooperativa, mentre aquesta actui d'acord amb els Estatuts i amb la legislació vigent.

Publiquem en altre lloc l'Ordre del Ministeri del Treball en la qual s'obliga a què les cooperatives tinguin en llocs ben visibles el paràgraf "oberta a tots els consumidors que vulguin associar-se", en què s'estableix que no puguin crear-se cooperatives exclusives del sindicat, fàbrica, taller, magatzem o casa A o B i en la qual es restringeix la creació de noves cooperatives en les localitats en què ja en funciona alguna. Aquesta disposició és molt interessant, car s'adua molt amb els postulats cooperatius i està completament d'acord amb l'espiritu que ha animat les nostres deliberacions i resolucions.

Tots els cooperadors tenen les portes del nostre periòdic obertes per a exposar-hi llur opinió o punt de vista, sobre matèries que es relacionen amb la cooperació, ciències, art o lletres, i nosaltres agrairem profundament aquesta col·laboració, base sempre de la vitalitat d'un periòdic que, com ACCIO COOPERATISTA, aspira a ésser dels i pels cooperadors.

A les Comarcals

S'ha d'insistir novament per a què atenguin els detalls següents, recabant de les cooperatives llur fidel compliment.

ENQUESTES

Són encara poques les rebudes i precisem aquestes dades per a fer un cens el més exacte possible del valor material de les cooperatives catalanes. Cal insistir que no compromet absolutament a res el facilitar-les i no poden negar-se a donar a conèixer la importància que en l'ordre econòmic tenen les cooperatives.

BALANÇOS

Es del tot necessari i no pot allegar-se excusa de cap mena, presentar el Balanç del 1937, tant per presentar al C.S.C., de conformitat amb la Llei de Bases de la Cooperació, com per poder confeccionar la Memòria del Congrés. Els Balanços en qüestió s'han de remetre per duplicat. S'imposa, doncs, rebre's per tot el mes d'abril.

FITXES

També urgeix que les cooperatives ens tramen amb les dades demandades i per duplicat, el fitxer sollicitat. La Comarcal ha de quedar-se una i enviar l'altra a aquesta Federació.

LIQUIDACIÓ QUOTES FEDERATIVES

S'ha de recomanar a les cooperatives la liquidació de les quotes federatives, tenint ben present que les recentment constitufides, al primer any d'actuació han d'abonar 80 pessetes, i les altres a raó de l'1 per 100 sobre la xifra de vendes, segons acord del darrer Congrés. No atendrem a les cooperatives que sense causa prèvia i justificada estiguin al descobert amb la Federació.

RELACIÓ COOPERATIVES DE LA COMARCAL

Precisa posseir les dades sollicitades en el nostre escrit del passat dia 7 de març.

Per superar les dificultats d'organització i per portar a terme la tasca encomanada a la nostra Federació, així com la que no correspon, s'imposa que les Federacions Comarcals vetlin pel compliment de les nostres disposicions, encaminades totes elles a forjar una societat cooperativa que corresponga amb eficàcia als nostres postulats. Ens fem càrec de les greus dificultats que travessen les cooperatives, però és precisament en aquestes circumstàncies doloroses que s'ha de forjar la veritable consciència del proletariat i no s'han de regatejar esforços ni sacrificis. No és en va que us diem que l'esdevenir està en mans de la Cooperació. En part, per no haver sabut situar-nos al nivell requerit per la

nova economia, degut a la manca de preparació, no s'ha pogut lluitar amb èxit contra la descarada especulació que tants greus problemes planteja, amb desorganització i manca de potencialitat econòmica no pot haver-hi possibilitat de fer grans coses, i conscient del nostre deure, per sentir l'enorme pes de la nostra responsabilitat, us demanem el vostre ajut. Les Comarcals, conjuntament amb la Federació de Cooperatives de Catalunya, s'han de responsabilitzar per donar al nostre moviment cooperatiu l'orientació clara i precisa i revestir-lo de la suficient força per assegurar la implantació pràctica i efectiva del nostre ideari.

Si algú s'espanta de la magnitud de la nostra obra, que deixi el pas lliure i no entorpeixi amb el seu refredament la nostra tasca, doncs no és hora de vacilacions i dubtes. El dilema plantejat per la guerra és terminant i sense paliatius de cap mena: Som o no som.

La revisión de expedientes de Cooperativas de Producción y Trabajo

El Consejero de Economía ha dictado una orden que en su parte dispositiva dice que la del 5 de febrero de 1938 tiene que entenderse, a fin de que nunca pueda prestarse a interpretaciones erróneas, redactada como sigue:

"Primero.—Es creada, dentro del Departamento de Economía, una Comisión, que tendrá por objeto estudiar y proponer las normas a las cuales tendrán que atenerse los requisitos que se consideren necesarios para completar los expedientes de las Cooperativas de Producción y Trabajo constituidas con posterioridad al 19 de julio de 1936, para que puedan considerarse ajustadas a las leyes de Bases de la Cooperación y de Cooperativas, las cuales tendrán que ser aplicadas por el Consejo Superior de la Cooperación.

"Segundo.—La Comisión que se crea por la presente orden estará constituida: por el ciudadano Manuel Serra Moret, que ejercerá la presidencia por delegación; por tres vocales representantes del Consejo de Economía de Cataluña; por tres vocales representantes del Consejo Superior de la Cooperación; por el jefe del Negociado de Legalizaciones del Departamento; por el asesor jurídico del Consejo Superior de la Cooperación, y por el jefe del Servicio de la Cooperación de este Departamento.

"Tercero.—Esta Comisión redactará el proyecto de normas a que se refiere el apartado primero, y, previo informe del Consejo Superior de la Cooperación, determinado por la ley, lo someterá a la aprobación del consejero de Economía. La labor de la Comisión tendrá que estar terminada dentro del plazo máximo de dos meses."

Noticiari de la U. C. B.

Sense apartar-se del ritme de guerra en tots els ordres que imposen les circumstàncies actuals, la Unió està polint curosament tots els aspectes interns que donen consistència a la seva envergadura.

En aquests moments està confeccionant l'estadística de familiars que inclou el cens dels seus socis, sucursal per sucursal. Estadística que tots els socis deuen haver de complir amb les dades que els són indicades en el full imprès que els ha estat repartit i que constituirà el document inèdit per la confecció de la fitxa corresponent.

La naturalesa del treball esmentat es presta moltes vegades a dilacions per l'endarreriment en omplir el formulari, pel que creiem convenient recomanar als socis que procurin la seva ràpida tramitació, ja que els moments no són pas per anar poc a poc en fer les coses i a més es tracta d'obtenir unes dades precises per immediates finalitats, com a suport de consolidació de la massa cooperativa que s'ha aplegat a les nostres rengleres, de la que en som responsables d'imprimir-li disciplina i educació en les pràctiques de la Cooperació.

Un company que fa poc ha vingut a nodrir les fileres dels socis de la Unió, ens ha suggerit el per què aquesta no fa constar com una de les seves obres socials el préstec que té reglamentat per a obtenir els socis en concepte d'ajut econòmic per atendre necessitats peremptòries o per l'adquisició de determinats articles de consum. La sugerència no està pas desprevinguda de fonament quan el propi company que l'ha fet ha pogut comprovar pràcticament que les característiques que té en si aquest ajut econòmic, sense cap classe d'interès, és una veritable obra social.

Constatem la sugerència pel fet que algú, potser amb bona intenció, es ve entretenint en voler restar eficàcia a l'obra que en conjunt ve desenvolupant la Unió, que ja hem dit moltes vegades que no és pas filia de les circumstàncies, i que la seva pròpia consistència ve recolzada per l'experiència adquirida per les antigues cooperatives que l'han vingut a integrar, en la pràctica de la Cooperació en un interregne continuat de tres quarts de segle, que no són pas quatre dies.

Al seu dia es podia constatar la plenitud de l'eficàcia en el seu grau màxim d'una fusió que inclou tots aquelles virtuts pròpies del nostre ideal cooperativista, tan bescantada pels pobres d'espiritu i obstinats en no voler-la comprendre.

El diumenge, a les deu del matí, en l'antic Saló Chevalier, de Coll Blanc, tindrà lloc l'Assemblea de constitució de la sucursal 83, la qual

s'està procedint al seu montatge en l'immoble del carrer de Xile, 25.

L'Assemblea serà presidida per la Comissió organitzadora i una delegació del Consell Directiu.

Després d'actius treballs per part de la Comissió organitzadora de la sucursal 85, que comprèn la barriada de Can Baró, ha estat adquirit un local de molta capacitat al carrer Vallseca, 25, per la seva instal·lació.

A la penúria de locals per la instal·lació de noves sucursals pel desgloss de socis d'algunes de les existents, com per a donar satisfacció a grups de consumidors de barriades on encara la cooperació de consum no hi ha arrelat, ens trobem també amb les dificultats de construcció per motiu de la mobilització del ram i de matèries de construcció. A més, l'utilitat ofereix dificultats d'adquisició en tots conceptes i no cal pas dir que en l'ordre econòmic és d'aspecte astronòmic.

Amb tot, la Unió, utilitzant els recursos propis amb què compta amb materials i utilatge, procura atendre el volum cada dia major dels seus serveis de distribució amb tota cura possible, i si alguna falla es pot observar està a l'abast de tots els socis poder comprendre que és deguda a les circumstàncies que travesssem, poc propícies a fer les coses com és desig de fer-les.

Completant la nota de que parlavem de l'organització de les dependències socials i d'oficines i magatzems, podem indicar als socis en general, Comissions de sucursal, Comitès de sector i a tots aquells estaments i particulars que tinguin relació amb la Unió, que per tot el que afecti a la part orgànica i administrativa es tindran d'adreçar al local social del carrer Muntaner, 179. I tot el que afecti a oficines, al carrer de París, 162.

No esmentem el magatzem perquè en els dos domicilis esmentats hi han concentrats tots els serveis que guarden relació amb el mateix.

El Consell Directiu de la Unió, reunit en sessió el dia 16 de l'actual i després de discutir i aprovar el volum dels assumptes aportats per les Comissions permanentes, i una vegada també informat dels moments econòmics, d'organització, de l'estat del personal i proveiments, davant dels moments que travesssem, va acordar nomenar del seu si un Comitè Executiu que estarà reunit en sessió permanent totes les tardes per a prendre aquelles decisions que aconsellin les circumstàncies.

Aquest Comitè el componen el President, els quatre Vice-Presidents i el Vice-Secretari.

S.

Ministerio del Trabajo i Asistencia Social

ORDEN

Ilmo. Sr.: Las dificultades que las presentes circunstancias han creado en la distribución y abastecimiento de víveres, han inducido a numerosos ciudadanos a organizarse cooperativamente, para atender mejor sus necesidades de consumo.

La mayoría de las Cooperativas de consumidores que se han creado recientemente no se organizan en forma adecuada, y en muchos casos sus iniciadores no están animados del noble deseo de cooperar (nunca mejor empleada la palabra) a resolver las dificultades del abastecimiento, ni tienen siquiera la menor orientación de la doctrina y de la táctica que sigue el movimiento cooperativo moderno.

Entre los principios de este movimiento figuran dos que importa cumplir en estos momentos con rigurosa fidelidad, en beneficio no sólo de la cooperación, sino del país. Uno de dichos principios es el que se refiere a la independencia de las Cooperativas, en relación con las demás organizaciones y otro, que es consecuencia del anterior, que determina que las Cooperativas de consumo estén «abiertas» a todos los consumidores.

Hay un tercer postulado, realizado ya en todo el mundo, que aconseja la conveniencia de que no haya más de una cooperativa en cada localidad, sobre el cual se viene llamando constantemente la atención por parte de este Ministerio, y aunque tiene también relación con los anteriores, exigir su cumplimiento inmediato sería prematuro porque su realización supone una madurez y preparación cooperativa que no existen, y podría darse el caso por ello que la fusión de las Cooperativas, remedio al mal que produce la existencia de numerosas de estas entidades en una sola localidad fuera peor que la propia enfermedad. Esta medida obligaría, por otra parte, a no autorizar la constitución de nuevas cooperativas, decisión que no conviene de momento tomar, sino ir a la Junta Central de Cooperación en la que tienen adecuada representación las diferentes formas de Cooperativas.

Consecuencia del desconocimiento de las normas señaladas es que de hecho se hayan formado muchas Cooperativas cerradas, es decir, que limitan la entrada de nuevos asociados. A todas ellas se les ha hecho observar al tiempo de autorizar la inscripción y por tanto su funcionamiento, que no puede ser limitada ni estatutariamente ni de hecho el número de socios conforme determina el artículo segundo de la Ley de 9 de Septiembre de 1931, precepto que consagra en nuestra legislación el principio «puerta abierta».

1.º Que todas las Cooperativas de Consumo, cuyo funcionamiento haya sido ya autorizado deberán consignar en sus Estatutos o Reglamentos, así como en los rótulos e impresos de toda clase que utilicen, seguido de la denominación que ostenten, el subtítulo siguiente: «Abierta a todos los consumidores que deseen asociarse».

2.º Que en lo sucesivo no se autorice la inscripción en el Registro de ninguna Cooperativa de Consumo que ostente un título o denominación que suponga dependencia de otra entidad o limitación del número de socios, para atenerse no sólo a la letra, sino al espíritu de lo determinado en los artículos 1.º y 2.º de la Ley de 9 de Septiembre de 1931.

3.º Que no se acuerde la inscripción de nuevas Cooperativas de consumidores que hayan de actuar en localidades donde ya existe alguna otra entidad de esta naturaleza constituido legalmente, sin previo informe de la Junta Central de Cooperación.

Lo digo a V. I. para su conocimiento y cumplimiento.

Barcelona, 5 de marzo de 1938.

AGUADE

Ilmo. Sr. Director General de Trabajo.

Una opinió més

Havent estat alludit pel company Casas per què opinés prop de convertir en diari el nostre portantveu setmanal Acció COOPERATISTA, no he pogut pas rellevar-me de parlar d'un anhel tan cobejat per nosaltres de poder comptar amb una publicació d'aqueixa naturalesa, com a mitjà espiritual diari d'una acció permanent de propaganda.

Entre la premsa cooperativa que es publica a l'estrange, llegida per milers i milers de militants, no s'hi compta pas cap diari, tot i haver-hi publicacions que editen centenars de milers d'exemplars i llegits amb fruïció. Vol dir això que hi ha factors que entren en una empresa d'aquesta envergadura que els nostres companys de l'estrange encara no han pogut superar, els quals, a no dubtar, deuen ésser idèntics als nostres, tals com el volum econòmic que inclou la confecció d'un diari que no pot explotar la concorrència comercial de l'anunci, com per no ésser de fàcil consecució que els militants es desprenquin del seu diari preferit, ja en l'aspecte partit polític o de sindical a què pertanyin, que com és natural la massa cooperativa estrangera i la nostra està posseïda d'ideals.

A part, però, d'aquesta poca possibilitat que apuntem per comptar amb un diari en aquests moments, no es té pas de deixar de banda la idea. El nostre poble té la virtut de les grans realitzacions i el propi exemple exuberant d'apropament a la Cooperació, que ens dóna la massa consumidora, pot fer fàcil a no tardar el que avui creiem que no és possible portar a la pràctica. En l'aspecte cooperatiu, el nostre poble anava ressegat a últim terme del moviment cooperatiu mundial i des de fa uns anys va pujant en el termòmetre estadístic en forma

APUNTES

LA VIDA

La vida humana, el paso de les multitudes por la superficie del mundo, presenta a primera vista y profundamente escondidas, facetas curiosas, interesantes, contradictorias.

El estudio total de las manifestaciones vitales es un imposible.

Si en la Tierra hay tantos y tantos millones de seres, y por consiguiente tantos y tantos millones de personalidades aisladas y distintas; si cada humano es un cosmos; si cada alma es un arcano; si cada cuerpo es un filón inagotable, ¿cabe suposición más absurda que la de que uno de estos millones de seres, uno de estos millones de almas, uno de estos millones de cuerpos, pueda analizarlo todo, pueda abarcarlo todo?

Hay, pero, ciertas manifestaciones de carácter colectivo que si bien en la apreciación del conjunto parecen semejantes, detalladas individualmente resultan desiguales, aunque no mucho; es decir, amoldadas a cada personalidad.

España vive una guerra.

El factor principal de la vida de los españoles parece deberse residir en la acción bélica; parece que nada debería interesar, que nada debería preocupar tanto como la conflagración. Pero, no es así. La vida no puede constar de un malestar. La existencia más vulgar, más sencilla, se reviste de los quebraderos de cabeza que son adecuados a su mediocridad o a su formato simple.

Y así tenemos que, conviviendo con la gran tragedia actual, se hallan preocupaciones tan diminutas que su pequeñez resulta ridícula. Dos hombres que se acaloran discutiendo el tiempo que hizo un galgo de carreras, el martes pasado en los quinientos metros, es una prueba de que existen las preocupaciones descriptas.

No obstante, si la vida no encarnase en sí, estas menudencias, estas diversiones separadas o alejadas de la triste y trágica guerra, ¿qué valdría la vida?

A más de ese género de preocupaciones tan insignificantes, que no quitan al que las sufre o goza, el interés que pueda sentir por los acontecimientos guerreros, existen las preocupaciones superiores, que momentáneamente o duraderamente aíslan completamente a una persona de la realidad penosa, hasta que un golpe o aviso de esta misma actualidad consigue que quien por un instante o por una temporada se separó de ella, vuelve a ella, o cuando menos la recuerde... Estas preocupaciones pueden realizarse en la muerte de un ser querido, en la pérdida de un afecto, en un acontecimiento nefasto o esperado ansiosamente.

Y es que la guerra —suprema preocupación nacional— no puede lograr transformar del todo las vidas de los individuos afectados por ella. La vida sigue siempre, triunfalmente o aplastada, a través de todos los caminos, sean éstos buenos o malos, acompañada de su reata interminable de manifestaciones imposibles de abarcar en su totalidad.

ALFONSO SAUMELL

Psicología cooperativa

Los contentos, los indiferentes, los descontentos y los furibundos.

Los cooperadores, en su calidad de tales, se dividen infinitamente en cuanto a su manera de apreciar los servicios de la institución en que militan.

Dentro de esta variedad se destacan claramente los siguientes grupos:

- A) Los contentos.
- B) Los indiferentes.
- C) Los descontentos.
- D) Los furibundos.

Los contentos poseen espíritu de Cooperación, conocen el programa cooperativista, reconocen los beneficios que reciben y hasta discuten a veces defendiendo el prestigio y los fueros de la Sociedad. Desgraciadamente no son muchos.

Los indiferentes aprovechan con toda regularidad los servicios de la institución, no poseen espíritu de Cooperación, son eminentemente individualistas y de consiguiente nada les importa nada. Ignoran absolutamente que aparte de ellos la institución tiene otros socios y descontento su beneficio personal, no comprenden ni desean comprender que otras finalidades persigue la Sociedad. Están al sol que más calienta y brillan por su ausencia cada vez que hay alguna reunión en que se debaten los intereses de la colectividad. Desgraciadamente constituyen la inmensa mayoría.

Los descontentos no son muchos. Estos están convencidos que todo el mundo vive preocupado de contentarlos y a fin de aprovechar mejor y siempre esta buena disposición ajena, pasan la vida encontrándolo todo malo: los precios, la calidad de las mercaderías, etc., etc. A la menor contrariedad amenazan con retirarse en masa y, cuando llegan a realizar esta amenaza, vuelven rápidamente a la institución, sin que nadie los llame, y muchas veces se reincorporan al grupo de los «contentos», completamente convirtidos al más puro cooperativismo.

Los furibundos constituyen el enemigo público número 1 de las Cooperativas. Aunque son muy pocos, dan la impresión de que fueran más por la gran actividad que suelen desplegar. Poseen mucho espíritu de «cooperación negativa» y han ingresado a la institución sólo con el propósito de molestar, anarquizar, revolver y entregar cuanto de bueno quiera hacerse. Los furibundos no faltan nunca a las reuniones sociales, a donde llegan siempre poseídos de un furor destructor único, avassallador, razón por la cual siempre desean ocupar algún puesto de dirigente, a fin de hacer más efectiva su labor disolvente y disociadora, haciendo una oposición cerrada y tenaz a todo y por todo. El día que el furibundo no tenga algo que acatar, desaparece fatalmente del escenario social. Son casos enteramente perdidos y no existe la menor probabilidad de convertirlos al cooperativismo verdadero.

Dentro de esta breve nomenclatura puede que algún tipo se nos escape, como el aprovechador a todo trance, que cree que la Sociedad constituye una panacea universal para obtener toda

clase de servicios, aún los más estraños; los que acarrean amigos para que se les atienda en toda clase de circunstancias y aún los que sólo van a proponer negocios raros a la Administración o bien desenterrando como nuevos otros que ya habían sido rechazados por deschavetados o por impracticables.

¡Oh, Cooperativa! Pequeño mundo revuelto y heterogéneo, arca de Noé, en seco, y Babilonia de los veinte mil deseos opuestos. ¿Cuándo marchará por los senderos de los ideales unida en una sola aspiración?

C.

VIDAS HUMILDES

Cuando llegó, atraído por las pitadas de auxilio, eran ya numerosos los vecinos que formaban bullicioso coro. Por un claro del apretujado grupo de curiosos, alcancé a ver un hombre tirado en el suelo. Un agente de policía sostenía su cabeza. De la arremolinada cabellera del yacente, salpicada de cal, surgían lucientes hilos de sangre que se escurrían entre las cejas para luego caer presurosos en las honduras del pálido rostro. El brazo derecho pendía del cuerpo en forma extraña, como si lo hubieran retorcido hasta dislocarlo.

—¿Qué ha pasado? —pregunté con ansiedad al más cercano de los curiosos.

—Se cayó de allí... —respondió, señalándome un alto andamio de un edificio en construcción.

Me quedé observando con obstinación dolorosa el lugar indicado. Mientras tanto, el público rodeaba afanosamente una ambulancia que minutos después partía veloz con el herido, abriendo paso a fuerza de campanillazos de alarma.

**

Me alejé del lugar sin poder despejar de mis ojos la faz lívida, desencajada, de aquel pobre obrero que se cayó del andamio. Veía patente su boca entreabierta dejando escapar roncas quejas de dolor; veía su amarillenta camiseta con bermejos manchones de sangre; veía colgar su brazo como guñapo... Y la ciudad, trepidante y babélica, apareció, de pronto, ante mis ojos como engendro monstruoso del dolor humano.

Ambulé algunas manzanas asociando la contemplación de las luminosas fachadas de los empinados edificios modernos a la infeliz visión del accidente. La ciudad —me dije, cavilos— no sólo la construye el albañil, el frenista, el peón, el que revuelve la mezcla... Está el ingeniero, está el arquitecto, está el constructor. Sí, pero, ¿quién da comienzo y pone fin material a la obra? ¿Quién levantó los anchos muros coloniales que ponían prudente sordina a las confidencias de nuestros abuelos y quién pone, uno sobre otro, el rojizo ladrillo aislador dentro del gigantesco y cuadruplicado armazón metálico? ¿Quién arriesga a diario su vida en la prueba circense de unir pesados tirantes de hierro en un décimo piso? ¿Quién llega hasta la alta cúpula, desdeñando el vértigo con heroicidad, para poner el último mosaico que brillará jubiloso bajo los rayos del sol? ¿Quién desciende, con máquina o sin ella, hasta los cimientos sin temer la blanda montaña de tierra, siempre propensa a desmoronarse? ¿Quién transporta los materiales, durante horas y horas, haciendo equilibrio en los endeble y angostos tablones? ¿Quién?...

Y de nuevo, sobre el confín brumoso y violáceo de una calle, transfigurada por las luces del atardecer, me pareció ver, más diáfana que nunca, la imagen maltratada del obrero que se cayó del andamio.

Para la crónica policial, bien lo sé, lo acontecido no pasa de ser un simple accidente del cual sólo se da cuenta, con letras menuditas, al final de una serie de hechos delictuosos. A veces, ni eso... ¿Qué valor tiene, para el lector ávido de noticias sensacionales, que un obrero se haya roto la cabeza o el brazo, al caer de un andamio?

La tragedia sólo la vivirá el obrero, solo con su mujer y sus hijos que rodearán el lecho hospitalario desoladamente identificados con el dolor físico y moral del ser querido. Después, alguien pensará en el futuro, cuando falte el pan y no haya forma honrada de ganarlo con la pierna o el brazo inutilizado. Cuando falten las miserias pesetas que ganaba el obrero que cayó del andamio...

ALEJANDRO CASTIÑEIRAS

En l'estrucció d'un nou sistema econòmic

IV

Entre el darrer article publicat amb el mateix títol que encapçala aquestes ratlles i l'hora present, han transcorregut cinc llargues setmanes.

Els dies que s'hi enquadren envolcallen amb l'emoció dolorosa provocada pels darrers aconteixements bèl·lics el nostre esperit de català i d'home profundament liberal; però no han alterat en el més mínim la fe i la seguretat optimista que ens han bressolat sempre en els destins de la humanitat; factors que avui presideixen la nostra maduresa. En l'hora històrica que vivim, pagant l'honor que ens és deparat amb sang i amb dolor, les essències de l'humanisme, en la més ampla acceptació del mot, han encarnat en Catalunya i Espanya.

I ara, amics, intentarem resumir les idees generals exposades en el curs del treball que venim publicant en aquestes columnes.

El terrible desori nascut a través d'assaigs allunyats de tota possibilitat de bona base i de l'elemental bon sentit de la massa; la manca d'una veritable autarquia que presidis des del primer moment una ampla política de proveïments, ha supeditat la població de l'Espanya lleial a sofriments i a vexacions innecessaris, i pel mateix, més odiosos.

Hem sostingut i sostenim, en resum, que aquella autarquia podia exercir-la amb perfecte dret per la seva preparació i per la seva història, la Cooperativa. Al seu redós, l'acoblatament dels quantiosos elements dels quals s'ha disposat, i que han estat mal distribuïts i en bona part malmenats, hauria estat perfectament assequible. L'agi i l'especulació; la retenció pejorativa; les lluites intestines sordament sostingudes, suscitades pel sentit més negre, més negativament abominable de l'egoisme; tota la gamma de negacions que ha calgut superar, les hauria evitat l'acció cooperativa, sense altra modificació.

cio en les normals directrius que empra, que la d'ampliar el seu àmbit de treball i d'intervenció en l'economia general, i molt particularment, en la funció ordenadora i de subministre dels articles de primera necessitat.

Résumint el nostre pensament, calia, com a remei heroic i de salut pública, una dictadura econòmica, i aquesta basada per a possibilizar la seva eficàcia, en la COOPERACIÓ. Així, en lletres majúscules. Amb tota l'autoritat, amb tots els elements coactius necessaris per a imposar les seves directrius i les seves decisions. Bandejant la voluntariat, per a fer obligatori el règim, el sistema.

I avui, en les hores que vivim, abocats com estem a serioses dificultats per al proveïment, no sabem trobar un mitjà més addient per a intentar superar-les, i si més no, per a enfrontar-nos-hi amb l'esperança de sortejar-les amb èxit.

En el curs de les elocubracions que deixem escrites, figuren dues expressions, dues paraules, que podríem qualificar de pecaminoses: *Imposició i Dictadura*. Catalans, racialment catalans som. Dít està, doncs, que és innata en nosaltres l'aversió a qualsevol forma de domini.

Però ens trobem davant problemes de vida o mort. L'experiència d'hores terriblement terribles plana damunt nostre. A la franca dissació que la concepció democràtica i liberal comporta, li és oposada una fèrula terrible de dominació i d'esclavatge, la qual uneix en un tot homògeni per la coacció i pel terror a grans masses. Som assaetejats amb elles, esgrimes per l'adversari com un ariet per a socavar-nos, batir-nos i funyir-nos com una bèstia vençuda al seu carro de domini.

Cooperació, per tot i per a tot: Cooperació. I si per a imposar el sistema, que és tant com

estructurar un ordre en la anormalitat de la guerra i de la transformació que vivim, cal el règim de força que juguem indispensable, nosaltres, liberals i demòcrates, servirem la *Dictadura*. O suporem la nostra per a la pròpia salvació, o, dissoltadament, caurem sota la fèrula reaccionària més terrible que ha conegut la humanitat en el curs de la seva història.

J. TERMES VILAPLANA

Hacia la buena alimentación por la cooperativa

El mejoramiento del standard alimenticio y la acción cooperativa

Las cooperativas tienen que hacer la educación económica e higiénica de los consumidores y deben asegurar la calidad genuina y constante de los alimentos puestos a la disposición del público, en general, y de las clases sociales menos favorecidas, en particular.

Las cooperativas agrícolas y de consumo pueden colaborar eficazmente en el estudio del problema alimenticio. El «Comité Internacional de las Relaciones Intercooperativas» ha tratado de investigar en qué medida las cooperativas realizan esta función. Este Comité se compone de representantes de la «Alianza Cooperativa Internacional» y de la «Comisión Internacional de Agricultura» y está encargado de promover el desarrollo de relaciones morales y económicas entre las Cooperativas agrícolas y de consumo. Tiene también por objeto vincular el movimiento cooperativo en su conjunto con las instituciones internacionales, especialmente con la Organización Económica de la Sociedad de las Naciones, la Oficina Internacional del Trabajo y el Instituto Internacional de Agricultura.

El «Comité Internacional de las Relaciones Intercooperativas» ha realizado una encuesta que comprende 22 cooperativas agrícolas y 14 cooperativas de consumo, habiendo agrupado en dos capítulos distintos lo que corresponde a unos y a otros. Antes de dar a conocer las respuestas de las cooperativas, el Comité Internacional presenta algunas observaciones de carácter general que le han sido sugeridas por aquellas respuestas.

Además de la composición de la ración alimenticia, interesa asegurar a los consumidores la calidad y la genuinidad de los productos alimenticios.

Si las piezas que salen en serie ilimitada de una máquina, son todas idénticas y perfectas, ello se debe a la perfección de la máquina y a la homogeneidad de la materia prima que se ofrece a esta última. ¿Cómo obtener fruta, legumbres, leche, manteca de inmejorable calidad y siempre idénticos a sí mismos si proceden de campos de calidad y extensión distintos, de agricultores de preparación técnica y de capacidad financiera diferente, de condiciones climáticas distintas, etc. Esto se obtendrá, se está obteniendo ya, por medio de la cooperación agrícola. Si los productos que salen de la multitud de las explotaciones rurales se presentan al mercado en una serie prácticamente ilimitada, homogénea y de calidad irreprochable, no es exagerado decir que esta calidad y uniformidad la deben a la organización cooperativa. Es cierto que en los países exportadores el Estado vela por la buena calidad de los productos alimenticios destinados al extranjero, pero es un hecho que en casi todas partes la iniciativa del control y del empleo de una marca de garantía ha sido propuesta, cuando no impuesta, por las cooperativas.

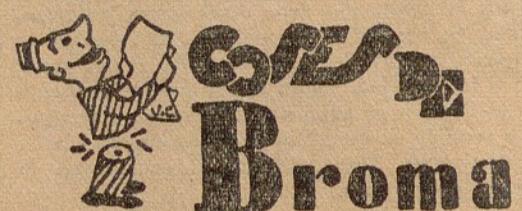
En lo que concierne a las cooperativas de consumo, importa dar a conocer los esfuerzos que realizan para escoger y verificar el estado de los productos que distribuyen y para controlar la fabricación de los productos que ellas mismas tienen a su cargo. Además de la vigilancia del embalaje, disponen de laboratorios de análisis para el control de materias primas, para el control del proceso de fabricación y del producto terminado, así como para el examen de los artículos propuestos en venta a las centrales cooperativas o a las cooperativas aisladas.

La actividad de las organizaciones cooperativas de consumo y de las organizaciones cooperativas agrícolas se presentan como complementarias la una de la otra. En efecto; todos los productos que las cooperativas agrícolas de venta ofrecen al mercado, no llegan directamente hasta el último consumidor, pero cada vez que estos productos son recibidos directamente por las organizaciones cooperativas de consumo, una cadena ininterrumpida y completa de disposiciones se establece desde el lugar de producción hasta el domicilio del consumidor, dis-

posiciones que aseguran plenamente y garantizan su carácter de alimentos bien definidos y sanos.

Cuanto estos contactos directos se establecen entre organizaciones cooperativas agrícolas y organizaciones cooperativas de consumo, pueden conducir a una colaboración leal y confiada, que permite suprimir ciertos controles y poner más completamente en armonía la naturaleza y la calidad de los productos con las necesidades de los consumidores.

En esta forma las relaciones intercooperativas aparecen no sólo como una ventaja económica por la eliminación de los gastos superfluos, sino también como una ventaja para la sinceridad y la higiene en el comercio de los productos alimenticios.

Un tenor mort de fam substitueix un company que s'ha posat repentinament malalt. En acabar el primer acte de l'òpera cau sobre l'artista una pluja de patates i tomàquets. L'artista recull els comestibles, avança fins al prosceni i diu:

—Gràcies, senyors; moltes gràcies.

**

El nen.—Escolta, mamà, què s'han fet dels cavalls als quals han substituït els automòbils?

La mamà.—Les carnisseries els han venut per menjar.

El nen.—Llavors, hom s'haurà de menjar els autos quan ja no serveixin?

**

Una conversa entre mare i fill:

—Mare, per què serveix el rellotge?

—Per a marcar les hores.

—Què són les hores?

—La marxa del temps.

—Ets tu qui fas marxar el rellotge?

—Sí, amb aquesta clau li dono corda.

—Llavors, digues que deu ésser molt grossa la clau del senyor que fa marxar el temps.

**

Un marquès i el seu criat van de caceria. Passa una llebre. El senyor li tira i l'erra.

—Crec que he tirat massa cap a l'esquerra!

—diu en veure que li ha fallat la punteria.

—Oh! No, senyor Marquès, de cap manera!

El que ha passat és que la llebre estava massa cap a la dreta —contesta el criat servicialment.

Nota de la Redacció

Preguem a tots els col·laboradors i entitats que ens envíin llurs articles o notes escrites a una sola cara, per a facilitar la tasca de composició, i abans del dilluns de cada setmana, altíratam moltes voltes perden actualitat i és una llàstima en tots aspectes.

Agradeciendo una digna actitud

UN TELEGRAMA DE LA FEDERACION DE COOPERATIVAS DE CATALUÑA AL PARTIDO COOPERATIVISTA DE INGLATERRA

Con motivo de los últimos acuerdos tomados en la reciente asamblea del Partido Cooperativista de Inglaterra, pronunciándose abiertamente contra la política internacional y reclamando el cese de la política de no intervención, restableciendo el derecho del Gobierno de la República a proveerse de las armas que necesita, ha sido cursado el siguiente telegrama:

«Alfred Barnes, M. P. Cooperative Party House of Comos, London, S. W.—Federación Cooperativas Cataluña agradece profundamente toda ayuda obrera pueblo inglés para España republicana. Deseamos felices acuerdos Congreso Cooperativista, esperando más cada día intensificar ayuda más necesaria que nunca, pidiendo solicitudes vuestro Gobierno termine política de no intervención.—Barjau, Presidente.»

La Cooperació russa i la revolució d'Octubre

La gestació del gran estremiment

I

En els dies que vivim, parlar del desenvolupament cooperatiu a la U. R. S. S. és proposar-se prendre part activa en les investigacions que a l'entorn de la gran revolució d'Octubre convé fer per a comprendre la revolució russa i el paper que en ella jugaren llurs forjadors.

El moviment cooperatiu rus ha estat el centre, durant multitud d'anys, on s'han abocat els esgards i les atencions més atents. La Cooperació russa, lligada als als i baixos del poble treballador rus, ha obert als ascensos i descensos que el proletariat i pagesos d'aquest país han experimentat en el curs dels darrers quaranta anys.

Rússia, en el període pre-revolucionari, era un immens territori on les xacres i els flagells més agudíssims i accentuats, dimanants de les contradiccions del règim autocràtic, operaven damunt les classes productores. Com els altres països sotmesos a les arbitrarietats del sistema d'explotació, aquella Rússia vivia en un estar de frapant neguiteig, de lluita persistent, de perennes convulsions i depauperació profunda.

Les condicions econòmiques en què es debatien aquells obrers, camperols i pescadors, no eren altra cosa que el reflexe fidel de la situació política que es donava.

El tsarisme concloua, a més d'un règim de força, d'excepció i tirania, brutalment produïda, tota una configuració social caracteritzada.

Els grans territoris posseïts per la noblesa feien d'aquell país un reducle atàvic on la condició de vida arribava només a fer-se perceptible en els ribets del sistema de relacions semi-feudals.

Possessions immenses eren propietat dels senyors i nobles. Les grans planúries, que ens regalaven ufanoses les regions estepàries, eren descurades. Llur conreu no s'atenia. Les grans propietats estaven subordinades no precisament a les necessitats econòmiques del país, sinó al caprich i als desigs de llurs grans hisendats.

La Rússia tsarista acusava el desconcert més gegant que la història dels pobles no podran mai recordar.

La secta aristocràtica del país vivia en un perfecte estat de comatositat econòmica. No jugava ni el paper històric que tenia encomanat. Potser per això fou possible que aquell gran país romangués fins fa pocs anys en un estat tan acusat d'endarreriment.

Es evident que la paràlisi en el procés del desenvolupament econòmic influia notablement i d'una manera molt considerable en el nivell de vida que la Rússia de Nicolau II devia oferirnos.

Rússia tsarista, a excepció de comptades concentracions industrials, explotades en llur majoria per capitals indígenes, era un país essencialment agrari.

Les fonts de riquesa es recloïen particularment al camp.

El tarrós sota el poder de les capes aristocràtiques i de la noblesa secular romanía erm. El que conreat podia constituir incalculables fonts productives restava en la realitat punyent i tràgica com a dominis senyoriais on llur raó d'existència es reduïa a servir d'esbarjo i entreteniment dels lleures de la ronca societat. Boscos de proporcions incommensurables gairebé, no eren altra cosa que vedats de caça. Les imponentes estepes observaven la mateixa actitud. Es mantenien ermes. Llur vegetació es limitava a les males herbes que sorgien espontàniament com a fruit natural. El pagès rus no ha-

via amorosit amb el seu conreu aquelles immenses verges, cap vegada tan sols.

La producció quedava reclosa en els marcs d'explotacions individuals i familiars aïllades, constituint aplegaments minúsculs que donaven vida a una unitat econòmica. Hi jugava fortament en aquest fet el que aquests llogarets s'intalaven gairebé sempre a distàncies molt llunyanes unes d'altres.

La grandària del país no podia establir una relació directa entre la seva capacitat i els viatges o ciutats que la poblaven.

Les ciutats grans, la densitat de població en sentit de números, era molt esquifida.

Per raó lògica, doncs, la situació geogràfica d'aquelles explotacions familiars havia de determinar que el nexe entre llurs relacions, entre llogarets o masies, constituïssin unitats econòmiques perfectes.

El sistema de conreu era típicament primitiu. La tracció dels ferratges i aparells rudimentaris de llaurar i cuidar la terra era exercit per homes i dones. No disposaven de tracció animal ni de bestiar, en molts casos.

La misèria era pregníssima. En aquestes condicions era planer donar-se compte de l'estat econòmic d'aquell país.

En el concernent a règim d'explotacions, existien normes tradicionals que recordaven els orígens pristins de la societat. Es vivia un món d'atavisme i de retardament espiritual insospitats.

No obstant, les classes terratinents, les classes adinerades, senyors feudals del segle d'or, seguien trescant, fent via. Mentre les coseques seguissin d'aquella manera, llurs prerrogatives romandrien immaculades i al marge de probables trasbalos.

La testa ensangonada del rei anglès que Cronwell havia fet rodolar pels jardins tapissats de verdissa de l'Anglaterra revolucionària no s'havia percebut en aquelles terres. L'esclat d'un nou sistema de relacions econòmiques, per tant humanes, que encetava el general Cronwell, era ignorat per Rússia tsarista. Desconeixia tot quant comovia el món modern. No sabia que es mataven reis i que els mateixos déus ja començaven a discutir-se...

Però, com Cronwell, Luter no havia estat captat.

La gran revolució francesa, amb llurs correspondents derivats i conseqüències, tampoc no hi arribaven.

El país de les immensitats territorials, de les fonts múltiples de riquesa col·lectiva en estat virginal, de les possibilitats creadores innombrables esdevenia res més que un reducle sord a tots els batecs que feien estremir la societat feudal i marxar la història endavant.

La persistència del tsarisme, però, romanía lligada íntimament a aquesta somnolència. Si el país despertava les raons immutables de la progressió històrica s'imposarien. Mantenir el país en semblant estat caòtic i de misèria incomparable equivalia a afirmar els motius l'existeixència del règim autocràtic. L'aristocràcia, la noblesa, els grans terratinents, el clergat, ho sabien. Per això tenien cura amb tanta sollicitud a mantenir a perpetuïtat llurs esplanades ermes, els respectius boscos en vedats. El desenvolupament de la potència econòmica portaria segurament nous mètodes de vida. I, això, faria esgranar els primers símptomes d'un ritme progressiu que menaria, inquestionablement, cap a formes de superació.

ANTONI SOLE

(Continuarà.)

Residuo de fàbrica

Hoy ha tisido mucho. Van dos noches que no puede dormir; noches fatales en esa obscura pieza donde pasa sus más amargos días, sin quejarse.

El taller la enfermó, y ast, vencida en plena juventud, quizá no sabe de una hermosa esperanza que acaricie sus largos sufrimientos de incurable.

Abandonada siempre, son sus horas como su enfermedad: interminables.

Sólo, a ratos, el padre se le acerca cuando llega borracho, por la tarde...

Pero es para decirle lo de siempre, el invariable insulto, el mismo ultraje: le reprocha el dinero que le cuesta y la llama haragana, el miserable!

Ha tisido de nuevo. El hermanito que a veces en la pieza se distrae jugando, sin hablarla, se ha quedado de pronto serio como si pensase...

Después se ha levantado, y bruscamente se ha ido, murmurando al alejarse, con algo de pesar y mucho de asco: —que la puerca, otra vez escupe sangre...

EVARISTO CARRIEGO

ECOP. — ROSELLÓ, 84 — BARCELONA

PRODUCTES COOP

COOPERATIVES DE SEGON GRAU UNIFICADES

Domicili social i Oficina Central:
Aurora, 11 bis, pral. 1.º - Telèfon 20877

Seccions que integren l'Entitat:

- Pastes per a Sopa.-Aurora, 11 bis-Telèfon 20877
- Carbó.-Miquel Angel, 38 i 40-Telèfon 34484
- Sabó.-Londres, 94-Telèfon 34032
- Aigües Carbòniques.-Rosselló, 86-Telèfon 37357
- Xocolata.-Bèjar, 20-Telèfon 30890
- Bosses paper.-Borrel, 230-Telèfon 36712

COOPERATISTES: Aquestes son nostres fàbriques, les fàbriques que tenim el deure ineludible de defensar i protegir donant-les-hi tot l'ajut moral i material a fi de què no les hi manqui primeres matèries per llur desenvolupament, car tota la seva producció és exclusivament distribuïda a les Cooperatives de Consum associades.